

Beantwoording art. 50-vragen SGP 14 december 2022

Datum 20 december 2022
Fractie SGP
Onderwerp OZB

Onze gemeente steekt schril af bij alle gemeenten in onze wijde omgeving. Net zoals wij hebben aangedragen in onze reflectie op 8 november 2022, proberen veel gemeenten de lasten voor inwoners en bedrijven wat te dempen door de OZB niet zo sterk te verhogen als dat u hebt gedaan in onze gemeente. Uiteraard weten wij dat u niet spreekt over verhoging, maar over een inflatiecorrectie. Gemeenten hebben een grote vrijheid. Op het gevaar af dat u onze vragen een verlate technische vraag vindt, stellen wij u toch de volgende vragen:

Vraag 1

Begrijpt u waarom veel gemeente zeer terughoudend omgaan met de aanpassing van de OZB?

Antwoord

2022 is voor veel mensen geen makkelijk jaar geweest, met name vanwege de stijgende energielasten n.a.v. de oorlog in Oekraïne en een hoge inflatie. Bij West Betuwe proberen we zo verantwoord mogelijk te begroten, en toegenomen lasten bij de gemeente niet gelijk door te rekenen naar de OZB maar louter te indexeren. Dat betekende in belastingjaar 2022 een lage indexering en dit jaar een hogere, hetgeen in de begrotingsbehandeling van 8 november is vastgesteld door uw raad. Het college snapt dat veel gemeenten dit jaar terughoudend omgaan met de aanpassing van de OZB, deze gemeenten verhogen de OZB echter ook makkelijker wanneer dat voor hen opportuun is. Vanuit de inkomsten uit de OZB worden belangrijke basisvoorzieningen in stand gehouden, vaak ook gericht op de meest kwetsbaren in onze samenleving. Denk aan sociale basisvoorzieningen, de WMO en de jeugdzorg. Bovendien wachten na 2026 financieel magere jaren. Het college in West Betuwe staat voor een stabiele begroting en stabiel beleid voor onze inwoners.

Vraag 2

Gemeenten ontvangen in maart, mei, september en december de circulaire. Meestal worden daarin ook gemeenten gecompenseerd voor inflatie. Daardoor hoeven gemeenten in de eigen begroting niet onnodig veel ruimte in te boeken voor loon- en prijsstijgingen. Dit is juist van belang als die lasten bij de burger en ondernemers worden gelegd. Kunt u hierop reflecteren?

Antwoord

Het klopt dat gemeenten via het gemeentefonds (gedeeltelijk) worden gecompenseerd voor loon- en prijsontwikkelingen (lpo). Hieruit mag echter niet de conclusie worden getrokken dat hierdoor inflatiecorrecties bij de belastingtarieven achterwege kunnen blijven. Bij de verdeling van het gemeentefonds gaat het rijk uit van uitgavenclusters (fysieke en sociale (structuur)kenmerken) en inkomensclusters (capaciteit en mogelijkheid om eigen inkomsten te verwerven).

Voor West Betuwe is dit voor 2023 als volgt:

Clusterverdeling algemene uitkering	2023
stand: septemberciculaire 2022	
Bestuur en ondersteuning	17.096.000
Openbare orde en veiligheid	5.787.000
Infrastructuur, ruimte en milieu	18.386.000
Sport, cultuur en recreatie	11.936.000
Onderwijs	6.617.000
Overig (suppletie-uitkering nieuwe verdeling 2023)	-228.000
Sociale basisvoorzieningen	10.330.000
Individuele voorzieningen Jeugd	15.373.000
Individuele voorzieningen WMO	9.219.000
Participatie	8.071.000
Subtotaal (uitgavenclusters)	102.587.000
OZB (onroerende-zaakbelasting)	-11.603.000
OEM (overige eigen middelen)	-8.045.000
Totaal West Betuwe	82.939.000

De compensatie die het rijk beschikbaar stelt via het gemeentefonds wordt verdeeld via een hogere compensatie voor de uitgavenclusters en een hogere "korting" bij de inkomstenclusters. Voor het kunnen blijven bekostigen van de (bestaande) gemeentelijke taken is het noodzakelijk om ook de eigen gemeentelijke inkomsten aan te passen om de loon- en prijsontwikkelingen op te vangen waarmee de gemeente geconfronteerd wordt. Niet alleen voor de wettelijke taken, maar ook voor de bovenwettelijke taken waarbij de gemeente beleidsvrijheid heeft.

Vraag 3

Kunt u een duidelijke onderbouwing geven van de verhoging van de OZB van 8,7%? U geeft een keurige tabel weer op pagina 75, die vraagt wel enige uitleg. Een bijkomende vraag is wat de referentie is van de basisgetallen, dit omdat u de percentages bij elkaar optelt. Dat kan volgens ons niet.

Berekening 2023 o.b.v. de huidige systematiek

Op basis van de concept Macro Economische Verkenningen 2023 (augustus 2022), wordt het inflatiepercentage 2023 als volgt berekend:

<i>Berekening inflatiecorrectie 2023</i>	<i>Actualisatie 2021</i>	<i>Actualisatie 2022</i>	<i>Voorlopig 2023</i>	<i>Totaal 2023</i>
Prijs overheidsconsumptie, beloning werknemers	1,8%	5,7%	2,6%	
Prijs overheidsconsumptie, materiële consumptie	2,2%	7,8%	5,8%	
Indexering (70% lonen en 30% materieel)	1,9%	6,3%	3,6%	11,8%
Reeds doorberekend in tarieven	1,1%	2,0%	0,0%	3,1%
Totaal	0,8%	4,3%	3,6%	8,7%

Antwoord

Voor het bepalen van de inflatiecorrectie bestaat er (helaas) geen standaard berekeningsmethodiek. In de paragraaf Lokale heffingen van de begroting is de berekeningsmethodiek voor West Betuwe opgenomen zoals

die sinds 2019 door de nieuwe gemeente wordt gehanteerd. Deze methodiek wordt door veel gemeenten gebruikt en ook bijvoorbeeld door de VNG voor de bepaling van de indexatie van de contributie. Als aanvulling hierop hanteren we in West Betuwe nog de actualisatie van het indexeringspercentage van de twee voorgaande begrotingsjaren. De voorlopige vaststelling is op basis van de verwachtingen van het Centraal planbureau (Cpb) voor het komende jaar (Macro Economische verkenningen), terwijl de actualisatie en de definitieve cijfers worden gebaseerd op de werkelijkheid volgens het Centraal Economisch Plan.

De indexeringen (exclusief Manifest van Lingewaal) zijn vanaf 2019 als volgt geweest:

	Jaarschijf					Totaal
	2019	2020	2021	2022	2023	
Indexering in belastingjaar 2019	2,30%					2,30%
Indexering in belastingjaar 2020	0,00%	1,50%				1,50%
Indexering in belastingjaar 2021	0,00%	1,10%	2,70%			3,80%
Indexering in belastingjaar 2022		0,90%	-1,60%	2,00%		1,30%
Indexering in belastingjaar 2023			0,80%	4,30%	3,60%	8,70%
Totale indexering jaarschijf	2,30%	3,50%	1,90%	6,30%	3,60%	

Met deze systematiek vragen we dus niet teveel van onze inwoners en bedrijven. Valt de indexering achteraf lager uit, zoals in 2021 (1,90% definitief ten opzichte van 2,70% voorlopig), dan geven wij dit terug via een verlaging van de tarieven.

De referentie bij de betreffende tabel is het jaar 2020 en per jaar zijn de enkelvoudige indexeringen opgenomen. Juister zou het zijn om index op index toe te passen, maar het verschil is minimaal. 8,8% ten opzichte van de 8,7% in de tabel.